EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 25.6.2026
COM(2026) 296 final

POROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU IN SVETU

o izvajanju Uredbe (EU) 2021/821 o vzpostavitvi režima Unije za nadzor izvoza, posredovanja, tehnične pomoči, tranzita in prenosa blaga z dvojno rabo

{SWD(2026) 162 final}

1. UVOD IN POVZETEK

1.1 Uvod

To poročilo vsebuje informacije o izvajanju nadzora izvoza EU in revidirane Uredbe (EU) 2021/821 z dne 20. maja 2021 (v nadaljnjem besedilu: uredba o blagu z dvojno rabo ali Uredba)[1] za nadzor izvoza blaga z dvojno rabo v letu 2024, skupaj z zbirnimi podatki EU in podatki držav članic o nadzoru izvoza za leto 2024.

To letno poročilo odraža odločenost EU, da na podlagi Uredbe izboljša izmenjavo informacij o odločitvah držav članic o izdaji dovoljenj na področju nadzora izvoza, da bi se povečala preglednost.

Da bi Komisija izboljšala postopek zbiranja podatkov, je v skladu z zahtevami iz Uredbe 17. januarja 2024 objavila smernice, ki so bile dogovorjene z državami članicami ter v katerih je določena metodologija za zbiranje in obdelavo podatkov o izdajanju dovoljenj in drugih podatkov za pripravo letnega poročila EU o nadzoru izvoza blaga z dvojno rabo[2]. Na podlagi tega je pripravila poročilo s prispevki držav članic[3] v usklajevalni skupini za blago z dvojno rabo. Podatki za leto 2024, ki so jih predložile države članice, so zaradi obsežnosti v konsolidirani obliki predloženi v delovnem dokumentu služb Komisije, ki je priložen temu letnemu poročilu.

1.2 Povzetek

Leta 2024 je skupna vrednost odobrene trgovine z blagom z dvojno rabo znašala 77,6 milijarde EUR, kar predstavlja 3 % skupnega izvoza blaga zunaj EU[4]. Kar zadeva vrste dovoljenj, so imela največji delež globalna izvozna dovoljenja (36,5 milijarde EUR), individualna izvozna dovoljenja (24 milijard EUR) in splošna izvozna dovoljenja EU (9 milijard EUR).

Kar zadeva število, trgovina z blagom z dvojno rabo v letu 2024 ustreza 133 470 dovoljenjem in uradnim obvestilom. Večina transakcij spada na področje splošnih izvoznih dovoljenj EU (89 388), sledijo nacionalna splošna izvozna dovoljenja (23 406) in nato individualna dovoljenja (18 549).

V istem letu je bilo sporočenih 487 zavrnitev v vrednosti 0,2 milijarde EUR, kar kaže, da je bil zavrnjen le majhen delež izvoza EU (0,01 % vrednosti skupnega izvoza blaga zunaj EU v navedenem letu).

Poročilo vsebuje informacije, strnjene iz razpoložljivih podatkov. Zaradi različnih praks in vrst dovoljenj v posameznih državah članicah ne zagotavlja natančne razčlenitve odobrene trgovine

[1] Uredba (EU) 2021/821 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. maja 2021 o vzpostavitvi režima Unije za nadzor izvoza, posredovanja, tehnične pomoči, tranzita in prenosa blaga z dvojno rabo (prenovitev) (UL L 206, 11.6.2021, str. 1, https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2021/821/oj).

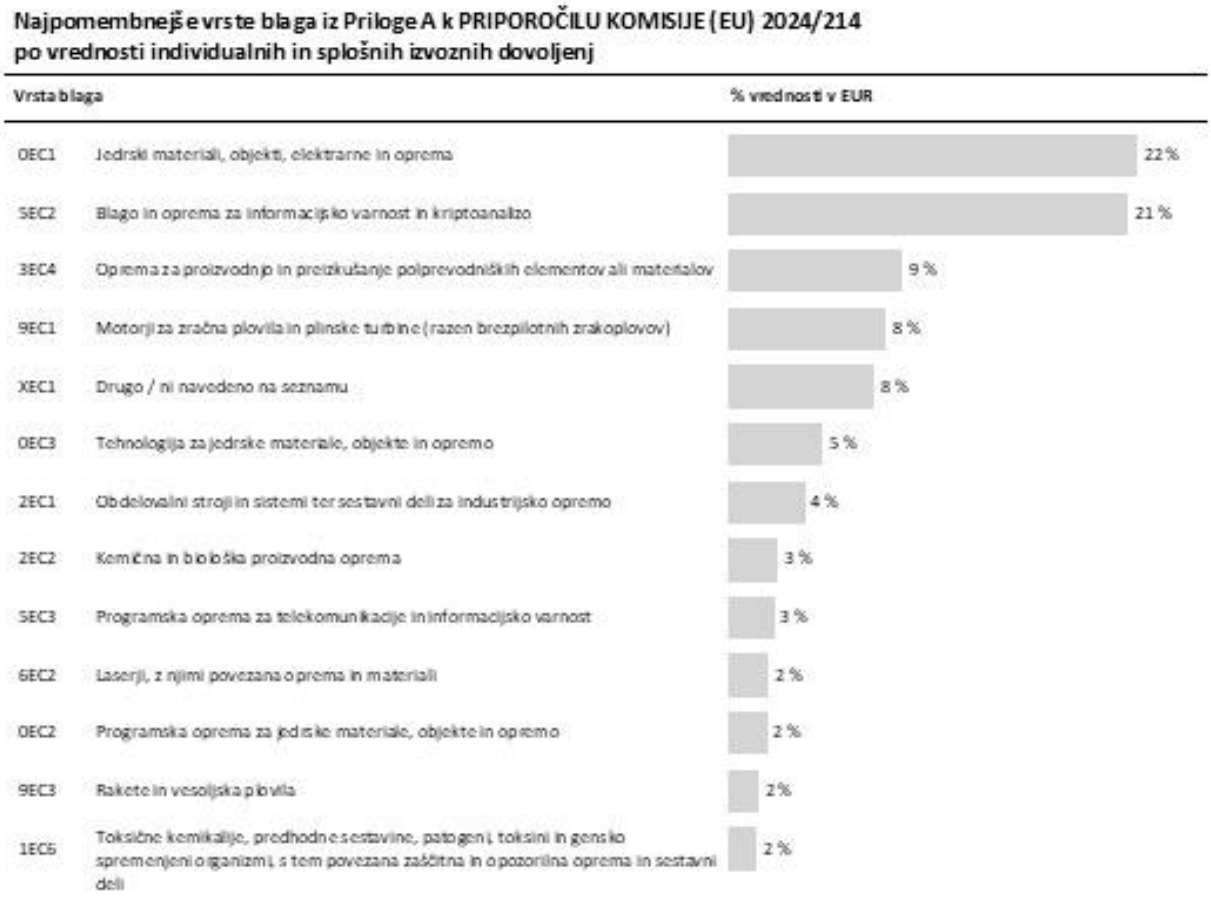
[2] Priporočilo Komisije (EU) 2024/214 z dne 10. januarja 2024 o smernicah, ki določajo metodologijo za zbiranje in obdelavo podatkov za pripravo letnega poročila o nadzoru izvoza, posredovanja, tehnične pomoči, tranzita in prenosa blaga z dvojno rabo v skladu z Uredbo (EU) 2021/821 Evropskega parlamenta in Sveta (UL L, 2024/214, 17.1.2024, http://data.europa.eu/eli/reco/2024/214/oj).

[3] Pristojni organi nekaterih držav članic tudi javno poročajo o trgovini z blagom z dvojno rabo.

[4] To vključuje prostovoljne podatke o uporabi nacionalnih splošnih izvoznih dovoljenj in splošnih izvoznih dovoljenj EU.

glede na vrsto blaga ali namembno državo za globalna izvozna dovoljenja, ki so leta 2024 predstavljala 47 % odobrene vrednosti. Kljub temu je še vedno koristno upoštevati trende za druge vrste dovoljenj (individualna in splošna izvozna dovoljenja), ki predstavljajo 44 % odobrene vrednosti.

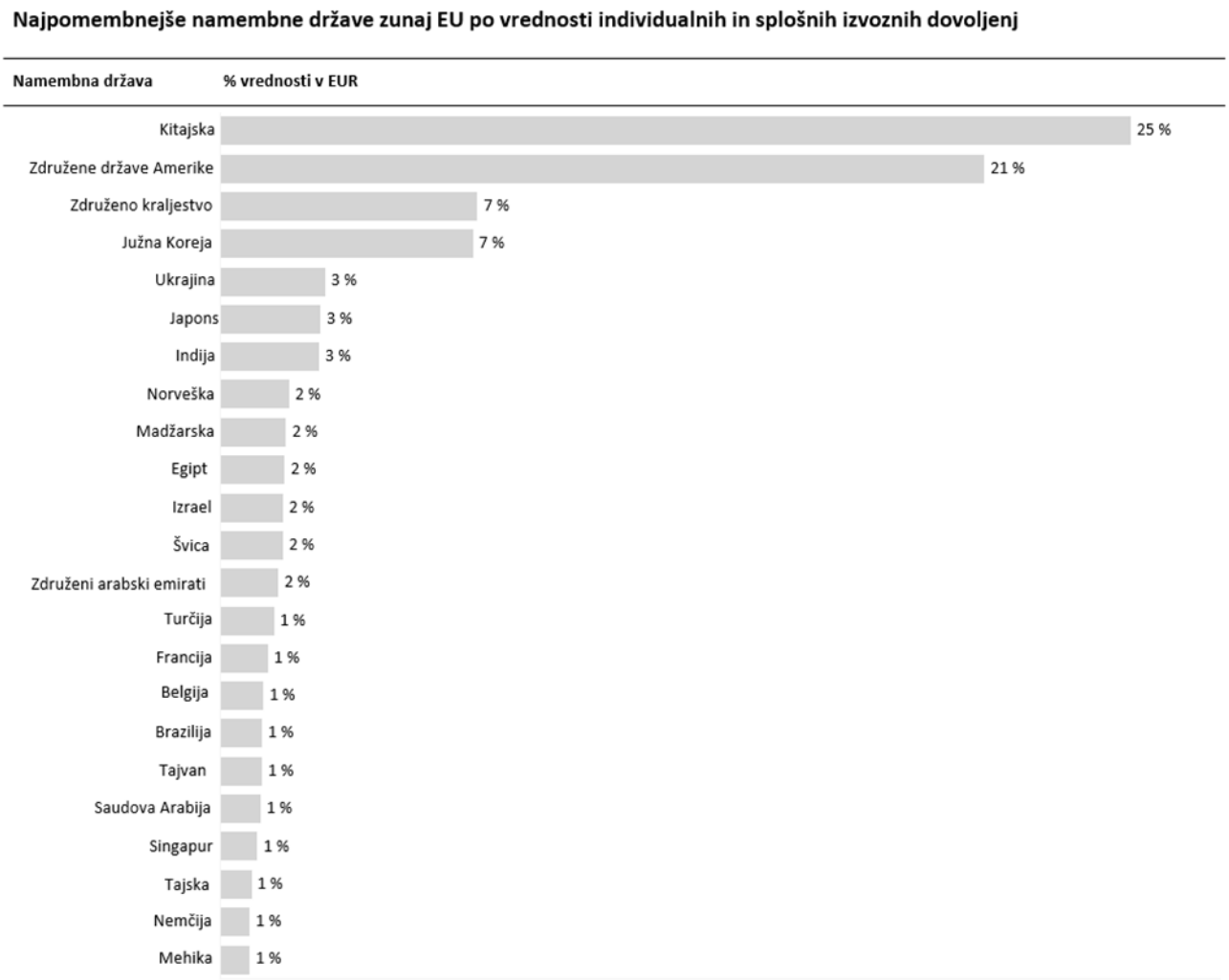
Leta 2024 so bile najvišje vrednosti individualnih in splošnih izvoznih dovoljenj (slika 1) povezane z naslednjimi vrstami blaga: „jedrski materiali, objekti, elektrarne in oprema“ (22 %), „blago in oprema za informacijsko varnost in kriptoanalizo“ (21 %), „oprema za proizvodnjo in preizkušanje polprevodniških elementov ali materialov“ (9 %), „motorji za zračna plovila in plinske turbine (razen brezpilotnih zrakoplovov)“ (8 %), in „drugo / ni navedeno na seznamu“ (8 %). Na splošno seznam vrst blaga na sliki 1 predstavlja 90 % vrednosti teh dovoljenj.

Slika 1: Najpomembnejše vrste blaga po vrednosti individualnih in splošnih izvoznih dovoljenj

Glavne namembne države za individualna in splošna izvozna dovoljenja (slika 2) so Kitajska (25 %), Združene države Amerike (21 %), Združeno kraljestvo (7 %), Južna Koreja (7 %) in Ukrajina (3 %). Na to razvrstitev vpliva ponderiranje splošnih izvoznih dovoljenj EU, zlasti splošnega izvoznega dovoljenja EU001 (8,6 milijarde EUR), ki predstavljajo velik delež skupne *vrednosti*, odobrene na podlagi izvoznih dovoljenj. Zato so v tej razvrstitvi močno zastopane namembne države, navedene v splošnih izvoznih dovoljenjih, zlasti v splošnemu izvoznemu dovoljenju EU EU001, medtem ko seznam ne odraža v celoti pomembnosti nekaterih namembnih držav, v katere se na podlagi globalnih izvoznih dovoljenj izvažajo znatne *količine* blaga, kot so Tajvan, Brazilija, Singapur in Izrael. Na splošno seznam

namembnih držav na sliki 2 zajema 90 % vrednosti individualnih in splošnih izvoznih dovoljenj.

Slika 2: Najpomembnejše namembne države zunaj EU po vrednosti individualnih in splošnih izvoznih dovoljenj

Poleg tega so države članice v letu 2024 v primerjavi z letom 2023 poročale o stabilnem številu članov osebja, ki se ukvarjajo z upravljanjem in izvrševanjem Uredbe. Omeniti je treba tudi, da se je število prijavljenih kršitev povečalo s 192 v letu 2023 na 270 v letu 2024. V tem okviru se je število upravnih in kazenskih kazni ali glob, naloženih (s strani katerega koli ustreznega nacionalnega organa za izvrševanje) v primeru kršitve predpisov o nadzoru izvoza, povečalo s 122 v letu 2023 na 144 v letu 2024.

V poročilu je posebna pozornost namenjena izdaji dovoljenj za blago za kibernetski nadzor v okviru zaveze EU, da bo učinkovito obravnavala tveganje uporabe blaga za kibernetski nadzor v povezavi z notranjo represijo in/ali hudimi kršitvami človekovih pravic in mednarodnega humanitarnega prava. Leta 2024 so države članice prejele skupno 320 vlog za izvoz navedenih vrst blaga. Največ se jih je nanašalo na vrsto „sistemi za prestrezanje telekomunikacij“ (233 vlog). V istem obdobju je bilo izdanih 293 dovoljenj in 13 zavrnitev. Ti podatki kažejo

tudi precej stabilno število dovoljenj za blago za kibernetski nadzor v primerjavi z letom 2023[5], medtem ko se zdi, da se število zavrnitev zmanjšuje[6].

Komisija in države članice so se v okviru različnih dejavnosti, začetih leta 2024, še naprej osredotočale na izpolnjevanje zahtev in pooblastil iz revidirane uredbe. To vključuje nadaljnje delo v različnih tehničnih strokovnih skupinah za okrepljen nadzor blaga za kibernetski nadzor, izvrševanje nadzora izvoza, delo v zvezi z nastajajočimi tehnologijami ter razvoj programov EU za krepitev zmogljivosti in usposabljanje organov držav članic za izdajo dovoljenj in njihovih izvršilnih organov.

Ti ukrepi na podlagi uredbe o blagu z dvojno rabo bodo EU omogočili tudi učinkovitejše sodelovanje s partnerji za spodbujanje zbliževanja nadzora na svetovni ravni, zmanjšanje trgovinskih trenj, izboljšanje predvidljivosti za podjetja, spodbujanje vrednot EU ter ohranjanje mednarodnega miru in varnosti.

[5] Leta 2023 je bilo izdanih 330 dovoljenj za blago za kibernetski nadzor.
[6] Leta 2023 je bilo zavrnjenih 20 dovoljenj za blago za kibernetski nadzor.

2. RAZVOJ POLITIKE IN REGULATIVNEGA OKVIRA

2.1 Politika nadzora izvoza

2.1.1 Učinkovito izvajanje nadzora izvoza EU v skladu z uredbo o blagu z dvojno rabo

Komisija in države članice so v letu 2024 še naprej izvajale Uredbo na številnih novih področjih, kot so preglednost, izvrševanje in krepitev zmogljivosti. Kot je opisano v poglavju 3 v nadaljevanju, je imela usklajevalna skupina za blago z dvojno rabo ključno vlogo in je razširila „institucionalno infrastrukturo“ za nadzor izvoza EU z dejavnostmi več strokovnih skupin, ki si prizadevajo za razvoj novih politik, smernic, postopkov itd.

V Uredbi je poudarek tudi na nadzoru izvoza blaga za kibernetski nadzor. V njej je obravnavano morebitno tveganje, da bi se to blago izvažalo iz Evropske unije z namenom zlorabe v povezavi s hudimi kršitvami človekovih pravic ali mednarodnega humanitarnega prava. V okviru tega je Komisija 16. oktobra 2024 objavila smernice o izvozu blaga za kibernetski nadzor v skladu s členom 5 Uredbe, da bi predvsem izvoznikom zagotovila jasnost glede tega, kako naj pred izvozom blaga za kibernetski nadzor izvedejo skrbne preglede in preglede notranje skladnosti[7].

[7] Priporočilo Komisije (EU) 2024/2659 z dne 11. oktobra 2024 o smernicah glede izvoza blaga za kibernetski nadzor iz člena 5 Uredbe (EU) 2021/821 Evropskega parlamenta in Sveta, C/2024/7035 (UL L, 2024/2659, 16.10.2024, http://data.europa.eu/eli/reco/2024/2659/oj).

2.1.2 Nadzor izvoza v skladu z belo knjigo Komisije

Komisija je v beli knjigi, objavljeni 24. januarja 2024, predlagala kratkoročne in srednjeročne ukrepe za izboljšanje usklajevanja nadzora izvoza blaga z dvojno rabo v EU. Med ključnimi ukrepi, ki jih je predlagala, so (1) vključitev blaga z dvojno rabo, ki zaradi zamud pri odločanju ni predmet nadzora v okviru večstranskih režimov, na seznam EU za nadzor (Priloga I), (2) forum na visoki ravni za politično usklajevanje na področju nadzora izvoza, (3) mehanizem za boljše usklajevanje novih nacionalnih seznamov za nadzor in (4) zgodnja ocena uredbe EU o blagu z dvojno rabo. V okviru javnega posvetovanja o beli knjigi, ki je potekalo od 2. februarja do 30. aprila 2024, je bilo prejetih 23 odgovorov, ki so bili upoštevani pri notranjih razpravah Komisije. Komisija od objave bele knjige dejavno napreduje pri vsakem od teh ukrepov. Svet Evropske unije se je na belo knjigo odzval v sklepih, sprejetih spomladi 2024[8].

2.1.3 Izvozne omejitve za izdelke, namenjene v Rusijo

Evropska unija je v letu 2024 še naprej dejavno zaostrovala omejitve izvoza blaga z dvojno rabo v okviru sankcij proti Rusiji, med drugim s sprejetjem treh svežnjev sankcij, zlasti z razširitvijo izvoznih omejitev za „napredno tehnološko blago“ z dvojno rabo na podlagi informacij z bojišča in sprejemanjem ciljnih ukrepov zoper subjekte, povezane z ruskimi vojaškoindustrijskimi objekti v Rusiji in tretjih državah[9]. Komisija je septembra 2024 objavila smernice za industrijo, ki so jih pripravile in sprejele članice skupine G7 in Komisija, da bi industriji pomagala bolje prepoznati ruske prakse izogibanja sankcijam, zaščitila tehnologijo skupine G7 pred protipravno prilastitvijo, preprečila škodo za ugled in zmanjšala tveganje odgovornosti, hkrati pa podprla učinkovitost nadzora izvoza in sankcij[10].

Poleg tega so Komisija in države članice dejavno sodelovale v svetovni koaliciji za sankcije proti Rusiji (t. i. svetovna koalicija za nadzor izvoza (GECC))[11], katere 39 članic je v odziv na obsežno rusko invazijo na Ukrajino februarja 2022 uvedlo zelo podoben nadzor izvoza. Cilj svetovne koalicije za nadzor izvoza je Rusijo in Belorusijo odrezati od blaga, tehnologij in programske opreme, ki so potrebni za nadaljevanje njune agresije v Ukrajini, tako da bi njuni obrambni, letalski in pomorski sektor ostali brez ključnih materialov.

2.1.4 Sodelovanje s tretjimi državami v letu 2024

Šesto ministrsko srečanje Sveta za trgovino in tehnologijo med EU in ZDA je potekalo 4. in 5. aprila 2024 v Leuvnu[12]. EU in ZDA sta priznali njegovo vlogo pri usklajevanju nadzora

[8] Evropski svet, Sklepi seje Evropskega sveta (ST 9439 2024 COR 1).

[9] Svet EU, sporočilo za javnost „Vojna agresija Rusije proti Ukrajini: EU sprejela 15. sveženj omejevalnih ukrepov“:https://www.consilium.europa.eu/sl/press/press-releases/2024/12/16/russia-s-war-of-aggression-against-ukraine-eu-adopts-15th-package-of-restrictive-measures/.

[10] *Preventing Russian Export Control and Sanctions Evasion: Updated Guidance for Industry* (Preprečevanje ruskega izogibanja nadzoru izvoza in sankcijam – posodobljene smernice za industrijo): https://finance.ec.europa.eu/news/sanctions-vis-vis-russia-commission-publishes-g7-industry-guidance-preventing-sanctions-evasion-2024-09-24_en.

[11] Člani svetovne koalicije za nadzor izvoza so Avstralija, 27 držav članic, Kanada, Islandija, Japonska, Južna Koreja, Lihtenštajn, Norveška, Nova Zelandija, Švica, Tajvan, Združene države Amerike in Združeno kraljestvo.

[12] EU in ZDA so junija 2021 ustanovile Svet za trgovino in tehnologijo, ki se je prvič sestal 29. septembra 2021 v Pittsburghu in se dogovoril o ambiciozni skupni izjavi, vključno s sodelovanjem na področju nadzora izvoza. Ena od njegovih desetih delovnih skupin se ukvarja z nadzorom izvoza, izmenjavo informacij in temami, kot so zakonodajne in regulativne spremembe, ocene tveganja in dobre prakse pri izdajanju dovoljenj, pa tudi pristopi k

izvoza, uvedenega v odziv na rusko invazijo na Ukrajino, in sklenili, da bosta še naprej usklajevali svoje prednostne naloge[13].

Komisija je 8. in 9. oktobra 2024 v Bruslju gostila četrti dialog o upravljanju nadzora izvoza z naslovom „Catch-all Controls and Recommendations on Related Internal Compliance Programs for Companies“ (Vsezajemajoči nadzor in priporočila o povezanih programih notranje skladnosti za podjetja), ki je bil organiziran v okviru programa EU za nadzor izvoza med partnerji (EUP2P) ter je vključeval partnerske države in organizacije. Dialog je bil namenjen krepitvi mreženja, ozaveščanju in povečanju zmogljivosti med partnerskimi državami programa EUP2P in ustreznimi deležniki v zvezi z izvajanjem in praktično uporabo vsezajemajočega nadzora izvoza in povezanih praks skladnosti znotraj okvirov EU za strateški nadzor trgovine.

Nazadnje, EU in Norveška sta 6. februarja 2024 organizirali dialog o nadzoru izvoza med EU in Norveško. Strani sta razpravljali o regulativnem razvoju na področju nadzora izvoza, izmenjali mnenja o namembnih državah, ki vzbujajo zaskrbljenost, in razpravljali o sankcijah proti Rusiji. Norveška je EU obvestila o svojih načrtih za ustanovitev novega oddelka za nadzor izvoza in sankcije (DEKSA), ki bo pristojen za analizo, izdajanje dovoljenj in izvrševanje.

2.2 Posodobitve seznama EU za nadzor

Seznam EU za nadzor iz Priloge I k Uredbi je v bistvu seznam blaga z dvojno rabo, vključno s programsko opremo in tehnologijo, nad katerim se izvaja nadzor, saj se lahko uporablja v civilne in vojaške namene. Redno se posodablja, da se upoštevajo spremembe večstranskih režimov za nadzor izvoza, tj. Wassenaarske ureditve, Avstralske skupine, Skupine držav dobaviteljic jedrskega blaga in Režima kontrole raketne tehnologije (MTCR).

Komisija je 5. septembra 2024 sprejela letno posodobitev Priloge I, ki je začela veljati 8. novembra 2024 in s katero je uredbo EU o blagu z dvojno rabo uskladila z odločitvami, ki so bile leta 2023 uradno sprejete v okviru večstranskih režimov[14]. Posodobljeni seznam vključuje nove točke na področju jedrskih elektrarn in opreme ter dodatne toksine, kemične predhodne sestavine in opremo za zmanjševanje hrupa.

2.3 Nacionalni izvedbeni in izvršilni ukrepi

Uredba o blagu z dvojno rabo je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah. Priloga I Uredbe vključuje skupni seznam blaga, nad katerim je treba v vseh državah članicah izvajati nadzor, pri čemer ta seznam izvira iz večstranskih režimov za nadzor izvoza. Vendar je v Uredbi določeno, da lahko države članice sprejmejo nekatere nacionalne ukrepe za izvajanje njenih specifičnih določb in da mora Komisija informacije o teh nacionalnih ukrepih objaviti v *Uradnem listu Evropske unije*. Objava zagotavlja preglednost veljavnih pravil ter

skladnosti in izvrševanju v industriji. Poleg tega sta cilja te delovne skupine spodbujati usklajene pristope k nadzoru na področju občutljivih tehnologij z dvojno rabo in izvajati skupne dejavnosti ozaveščanja industrijskega sektorja o nadzoru izvoza blaga z dvojno rabo.

[13] Sporočilo za javnost: *EU and US continue strong trade and technology cooperation at a time of global challenges* (EU in ZDA nadaljujeta tesno trgovinsko in tehnološko sodelovanje v času svetovnih izzivov), 5. april 2024: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_24_1827.

[14] DELEGIRANA UREDBA KOMISIJE (EU) …/… o spremembi Uredbe (EU) 2021/821 Evropskega parlamenta in Sveta glede seznama blaga z dvojno rabo: https://policy.trade.ec.europa.eu/news/2025-update-eu-control-list-dual-use-items-2025-09-08_en.

odraža prizadevanja EU za podporo doslednemu in učinkovitemu izvajanju nadzora s strani izvoznikov po vsej EU.

Obvestilo, objavljeno 2. oktobra 2024[15], vsebuje informacije držav članic o tem, kako uporabljajo možnosti iz Uredbe, vključno z razširitvijo nadzora posredovanja in tranzita, razširitvijo nadzora na blago, ki ni navedeno na seznamu, zaradi javne varnosti in spoštovanja človekovih pravic, uvedbo nacionalnih splošnih izvoznih dovoljenj in izvajanjem nadzora prenosa znotraj EU za blago, ki ni navedeno na seznamu.

2.4 Izvoz iz Severne Irske

Izvoz blaga z dvojno rabo iz EU v Združeno kraljestvo je po izstopu Združenega kraljestva iz Unije 1. januarja 2021 postal predmet nadzora v skladu z Uredbo[16]. V skladu s Protokolom o Irski/Severni Irski[17], ki določa, da se Uredba uporablja za Združeno kraljestvo v zvezi s Severno Irsko[18], Združeno kraljestvo pa v skladu z Uredbo deluje kot pristojni organ za izvoz iz Severne Irske v tretje države, veljajo posebne ureditve. Komisija je razvila namensko varno elektronsko orodje za podporo izmenjavi informacij s pristojnim organom Združenega kraljestva, odgovornim za uporabo Uredbe v zvezi s pretokom blaga na Severno Irsko in iz nje, ki se je uporabljalo v letu 2024. To organom Združenega kraljestva omogoča dostop do informacij o zavrnitvah za skoraj povsem enake posle, ki so jih izdale države članice EU, in izvajanje dvostranskih posvetovanj z državami članicami, ki so te zavrnitve izdale, kot je določeno v Uredbi.

3. DEJAVNOSTI USKLAJEVALNE SKUPINE ZA BLAGO Z DVOJNO RABO

Usklajevalna skupina za blago z dvojno rabo, ki ji predseduje Komisija, združuje strokovnjake iz Komisije in držav članic za preučevanje vseh vprašanj v zvezi z uporabo nadzora izvoza[19]. V letu 2024 se je sestala osemkrat: 16. januarja, 14. marca, 16. maja, 3. julija, 12. septembra, 4. oktobra, 6. novembra in 11. decembra.

3.1 Posvetovanja o vprašanjih glede izvajanja – splošna izmenjava informacij

Komisija in predstavniki držav članic v usklajevalni skupini za blago z dvojno rabo so izmenjali informacije o vprašanjih glede nadzora izvoza, zlasti o:

– izvajanju nematerialnih prenosov tehnologije,

– nacionalnih splošnih dovoljenjih,

– odobritvah velikih projektov,

– opredelitvi pojma „izvoznik“,

[15] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=OJ:C_202405881.
[16] Združeno kraljestvo je bilo medtem dodano v splošno izvozno dovoljenje EU EU001.
[17] UL L 29, 31.1.2020, str. 7 (Sporazum o izstopu).
[18] Člen 5(4) Protokola o Irski/Severni Irski in del 47 Priloge 2 k navedenemu protokolu.
[19] To poročilo je tudi letno poročilo o dejavnostih, preverjanjih in posvetovanjih usklajevalne skupine za blago z dvojno rabo, ki se zahteva v skladu z Uredbo.

– razlagi člena 16(1) Uredbe,

– izvajanju nadzora tranzita,

– izvajanju nadzora tehnične pomoči,

– ponovnem izvozu blaga Unije iz tretjih držav in

– obravnavi blaga, začasno vnesenega v Unijo.

3.2 Smernice

Komisija je po razpravah v usklajevalni skupini za blago z dvojno rabo objavila smernice za izvoznike tehnologij za kibernetski nadzor ter smernice za zbiranje in obdelavo podatkov v zvezi z nadzorom izvoza.

Prvič, Komisija je 17. januarja 2024 objavila smernice za zbiranje in obdelavo podatkov za nadzor izvoza[20]. V njih so določeni podrobni postopki za zbiranje podatkov o izdanih dovoljenjih od nacionalnih organov, da bi izboljšali preglednost in izmenjavo informacij. To omogoča, da letno poročilo EU o nadzoru izvoza vključuje podrobnejše statistične podatke o dovoljenjih in zavrnitvah. Namen smernic, s katerimi se izboljšuje javno poročanje, je izvoznikom, civilni družbi in javnosti omogočiti jasnejšo predstavo o izvajanju nadzora izvoza EU, podpreti dialog s tretjimi državami in spodbujati dobre prakse poročanja na mednarodni ravni.

Drugič, Komisija je 16. oktobra 2024 objavila smernice za izvoznike blaga za kibernetski nadzor, da bi ozaveščala o tveganjih zlorabe takega blaga in izvoznikom zagotovila praktična orodja za oceno morebitnih vplivov take zlorabe na človekove pravice[21]. Namen smernic je povečati učinkovitost in doslednost nadzora izvoza EU v vseh državah članicah, tako da izvoznikom pomagajo pri izvajanju skrbnih pregledov s postopnim pristopom k preverjanju transakcij. Smernice s spodbujanjem odgovornih in varnih izvoznih praks krepijo steber „zaščita“ iz evropske strategije za gospodarsko varnost iz leta 2023.

3.3 Tehnična izmenjava informacij – skupine tehničnih strokovnjakov

Pristojni organi držav članic v usklajevalni skupini za blago z dvojno rabo so zagotovili tehnično strokovno znanje v podporo posodobitvam seznama EU za nadzor in sodelovali v razpravah o več posebnih vprašanjih glede izvajanja, kot je navedeno zgoraj.

[20] Priporočilo Komisije (EU) 2024/214 z dne 10. januarja 2024 o smernicah, ki določajo metodologijo za zbiranje in obdelavo podatkov za pripravo letnega poročila o nadzoru izvoza, posredovanja, tehnične pomoči, tranzita in prenosa blaga z dvojno rabo v skladu z Uredbo (EU) 2021/821 Evropskega parlamenta in Sveta (UL L, 2024/214, 17.1.2024, http://data.europa.eu/eli/reco/2024/214/oj).

[21] Priporočilo Komisije (EU) 2024/2659 z dne 11. oktobra 2024 o smernicah glede izvoza blaga za kibernetski nadzor iz člena 5 Uredbe (EU) 2021/821 Evropskega parlamenta in Sveta, C/2024/7035 (UL L, 2024/2659, 16.10.2024, http://data.europa.eu/eli/reco/2024/2659/oj).

Usklajevalna skupina za blago z dvojno rabo je prevzela tudi pobude za obravnavo nekaterih tehničnih vprašanj glede izvajanja, kar je usklajevala Komisija. Posebna vloga skupin tehničnih strokovnjakov je zdaj priznana v členu 24(3) Uredbe.

Mehanizem za usklajevanje izvrševanja, vzpostavljen v skladu s členom 25 Uredbe, se je leta 2024 sestal šestkrat, da bi podprl izmenjavo informacij ter neposredno sodelovanje med pristojnimi in izvršilnimi organi držav članic.

Nazadnje, skupina tehničnih strokovnjakov za krepitev zmogljivosti je 13. marca in 17. maja 2024 organizirala tretji in četrti sestanek o napredku, ki sta bila namenjena opredelitvi prednostnih nalog za leto 2024 oziroma izbiri teme za letni dogodek za krepitev zmogljivosti ter vzpostavitvi skupin, pristojnih za njegovo organizacijo. Nato je 18. septembra 2024 v Budimpešti potekal tehnični seminar EU za krepitev zmogljivosti o omejevalnih ukrepih za blago z dvojno rabo, ki ga je gostilo madžarsko predsedstvo, organiziran pa je bil neposredno po 17. seminarju JRC–NNSA22 o izdajanju dovoljenj na isto temo, vendar z dopolnilnimi predavanji in širšo udeležbo tretjih držav.

3.4 Tehnična podpora za pripravo posodobitev seznama EU za nadzor in nacionalnih izvedbenih ukrepov

Usklajevalna skupina za blago z dvojno rabo je 14. marca 2024 organizirala tehnični informativni sestanek, da bi podprla pripravo predloga delegirane uredbe Komisije o posodobitvi seznama EU za nadzor. Komisija je delegirani akt sprejela 5. septembra 2024.

Usklajevalna skupina za blago z dvojno rabo je prispevala tudi k posodobitvi uradnega obvestila o nacionalnih ukrepih, objavljenega 2. oktobra 2024, in reviziji zbirke EU nacionalnih seznamov za nadzor, ki je potekala 27. septembra 2024[23].

3.5 Izmenjava podatkov o izdajanju dovoljenj in izvajanju

Usklajevalna skupina za blago z dvojno rabo je v skladu s smernicami o zbiranju in obdelavi podatkov iz leta 2024 začela zbirati podatke o izdajanju dovoljenj za obdobje 2022–2023, da bi dopolnila letno poročilo, objavljeno 30. januarja 2025.

3.6 Orodja IT za izmenjavo informacij med državami članicami in elektronsko izdajanje dovoljenj

Komisija je ob podpori usklajevalne skupine za blago z dvojno rabo še naprej razvijala elektronski sistem za blago z dvojno rabo kot IT-hrbtenico mreže EU za nadzor izvoza blaga z dvojno rabo. Ta platforma ima ključno vlogo pri učinkoviti uporabi Uredbe.

Razvite ali posodobljene so bile funkcije elektronskega sistema za blago z dvojno rabo, in sicer:

1. omogočanje državam članicam, da Komisiji posredujejo podatke o izdajanju dovoljenj, kot je določeno v členu 26(3) uredbe o blagu z dvojno rabo, v skladu s smernicami o

[22] Ameriška nacionalna uprava za jedrsko varnost (NNSA).
[23] Obvestilo – Uredba (EU) 2021/821 Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi režima Unije za nadzor izvoza, posredovanja, tehnične pomoči, tranzita in prenosa blaga z dvojno rabo: informacije o ukrepih, ki so jih države članice sprejele v skladu s členi 4, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 12, 22 in 23, PUB/2024/740 (UL C, C/2024/5881, 2.10.2024, http://data.europa.eu/eli/C/2024/5881/oj).

zbiranju in obdelavi podatkov o nadzoru izvoza (smernice o preglednosti), ki so bile pripravljene v sodelovanju z državami članicami;

2. omogočanje državam članicam, da Komisijo uradno obvestijo o uvedbi obveznosti pridobitve dovoljenja na podlagi nacionalnega seznama za nadzor v skladu s členom 10;

3. omogočanje prostovoljne izmenjave informacij med državami članicami o izvajanju členov 9 in 10, kot je predvideno v Priporočilu Komisije (EU) 2025/683 o usklajevanju nacionalnih seznamov za nadzor[24], in

4. posodobljene so bile obstoječe funkcije, zlasti v zvezi z upravljanjem izjem/dovoljenj in zavrnitev, povezanih z omejevalnimi ukrepi proti Rusiji in Belorusiji, ter v zvezi s podatkovno zbirko blaga, nad katerim se v skladu z Uredbo izvaja nadzor.

Leto 2024 je bilo četrto leto delovanja sistema elektronskega izdajanja dovoljenj za blago z dvojno rabo, ki so ga v poročevalnem obdobju uporabljale Latvija, Romunija, Italija, Slovenija in Belgija (valonski organi). Madžarska in Belgija (Regija Bruselj – glavno mesto) sta izrazili zanimanje za pridružitev projektu.

Komisija je v okviru sodelovanja s partnerskimi državami preučila možnost, da bi orodje za elektronsko izdajanje dovoljenj dala na voljo partnerskim državam zunaj EU. Zanimanje za uporabo orodja so izrazili Bosna in Hercegovina, Kirgizistan in Srbija.

S projektom elektronskega izdajanja dovoljenj se prek okolja enotnega okenca EU za carino nenehno izboljšuje medsebojna povezanost nacionalnih carinskih sistemov. Zaradi tega je čezmejna izmenjava informacij z različnimi carinskimi organi veliko lažja, manjše je regulativno breme za podjetja ter omogočeno samodejno upravljanje izdajanja dovoljenj. To omogoča platforma za izmenjavo potrdil CERTEX, ki jo upravlja Generalni direktorat za obdavčenje in carinsko unijo. Povezovanje med elektronskim izdajanjem dovoljenj in nacionalnimi carinskimi sistemi je vzpostavljeno od decembra 2022. Romunski carinski organi so del sistema od aprila 2024.

Komisija je na zahtevo držav članic, ki so že uporabljale sisteme elektronskega izdajanja dovoljenj, aprila 2022 uvedla nov „premostitveni projekt elektronskega izdajanja dovoljenj“, da bi prek elektronskega izdajanja dovoljenj omogočila povezavo nacionalnih sistemov izdajanja dovoljenj s carinskimi sistemi. Finska je bila del pilotnega projekta in je povezavo preskusila leta 2024.

4. NADZOR IZVOZA EU – KLJUČNI PODATKI

Člen 26 Uredbe določa, da mora letno poročilo Evropske komisije o izvajanju nadzora vključevati ustrezne informacije o dovoljenjih, zavrnitvah in prepovedih ter informacije o upravi in izvrševanju takega nadzora.

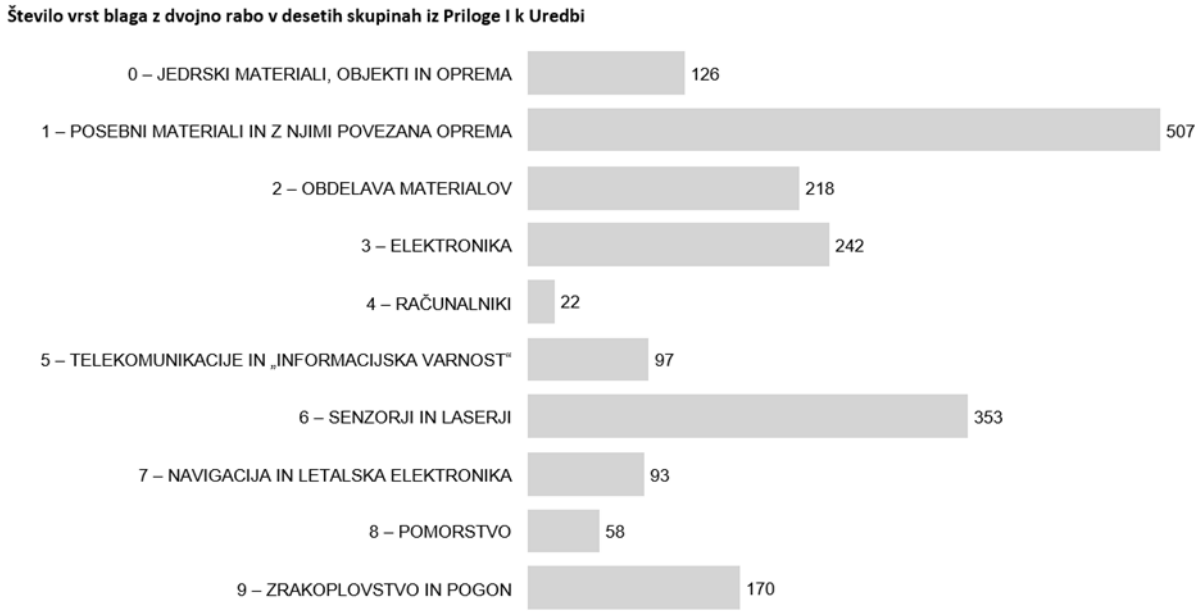
V tem oddelku so predstavljeni zbirni podatki EU o nadzoru izvoza za referenčno leto 2024. Osnovni podatki, ki so jih predložile države članice, so zaradi obsežnosti v konsolidirani obliki predstavljeni v delovnem dokumentu služb Komisije, ki je priložen temu poročilu.

[24] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=CELEX%3A32025H0683.

Podatki so na voljo v skladu s specifičnimi smernicami za poročanje (v nadaljnjem besedilu: Smernice)[25]. V skladu s temi smernicami je metodologija za zbiranje podatkov zasnovana tako, da ostane vzdržna, kar državam članicam omogoča, da Komisiji zagotovijo ustrezne informacije na učinkovit in stroškovno ugoden način, ki je statistično zanesljiv in pri katerem se ustrezno upošteva varstvo osebnih podatkov, poslovno občutljivih informacij ali zaščitenih informacij v zvezi z obrambo, zunanjo politiko ali nacionalno varnostjo.

4.1 Metodološke opombe

Uredba velja predvsem za izvoz več kot 1 800 vrst blaga z dvojno rabo, navedenega na seznamu EU za nadzor, ki so uvrščene v deset skupin (slika 3). To je temeljni razlog, da je EU pri pripravi letnega poročila EU točke v Prilogi I k Uredbi združila v „vrste blaga“[26].

Slika 3: Število vrst blaga z dvojno rabo v desetih skupinah iz Priloge I k Uredbi

Da bi se omogočila zahtevana raven preglednosti javnega poročanja, hkrati pa zagotovilo učinkovito in trajnostno zbiranje podatkov skozi čas, je bilo sklenjeno, da bo izhodišče za določanje vrst blaga temeljilo na posebni uvrstitvi blaga z dvojno rabo, ki se v Uredbi uporablja na ravni 5-mestne oznake[27], ob tem pa se bo zagotovilo, da naslov „vrste blaga“ vsebuje smiselne informacije z vidika varnosti, politike in trgovine.

V Prilogi A k Smernicam je opisan seznam 52 „vrst blaga“, ki se uporablja za zbiranje podatkov o izdajanju dovoljenj in pripravo tega letnega poročila. Dovoljenja so v skladu z zahtevami Uredbe razčlenjena po vrsti blaga in ustrezni namembni državi, pri čemer se upoštevajo narava, namen in značilnosti različnih vrst dovoljenj ter različne prakse v državah članicah za izdajo dovoljenj in zbiranje podatkov. Poleg tega je bilo treba zbiranje ustreznih podatkov in njihovo predložitev Komisiji s strani držav članic prilagoditi glede na posebne značilnosti različnih vrst nacionalnih dovoljenj in praks. Zato je na slikah v tem poročilu navedeno število držav članic,

[25] Priporočilo Komisije (EU) 2024/214 z dne 10. januarja 2024 o smernicah, ki določajo metodologijo za zbiranje in obdelavo podatkov za pripravo letnega poročila o nadzoru izvoza, posredovanja, tehnične pomoči, tranzita in prenosa blaga z dvojno rabo v skladu z Uredbo (EU) 2021/821 Evropskega parlamenta in Sveta.
[26] Glej člen 26(2) Uredbe.
[27] Na primer ECCN 0A001: jedrski reaktorji.

ki so predložile podatke za posamezne vrste dovoljenj[28]. Pri metodologiji je tudi upoštevano, da se lahko dovoljenja nanašajo na več kot en posamezen primer blaga, ki se uvršča pod različne vrste blaga.

Kar zadeva blago za kibernetski nadzor, opredelitev iz člena 2(20) Uredbe zajema blago iz Priloge I in blago, ki ni navedeno na seznamu. V Prilogi B k Smernicam je opredeljenih pet vrst blaga iz Priloge I k Uredbi, ki ustrezajo opredelitvi iz člena 2(20). Odločitev o tem, ali neko blago, ki ni navedeno na seznamu, izpolnjuje zahteve pravne opredelitve, za vsak primer posebej sprejmejo države članice in Komisija v okviru strokovne skupine za tehnologijo nadzora. V skladu s členom 26(2) Uredbe je treba na podlagi podatkov, ki jih predložijo države članice, v letno poročilo vključiti tudi vloge in dovoljenja za blago za kibernetski nadzor, ki ni navedeno na seznamu. Vloge in dovoljenja za drugo blago, ki je navedeno na seznamu, se lahko vključijo v poročilo na podlagi odločitve ustreznega pristojnega organa.

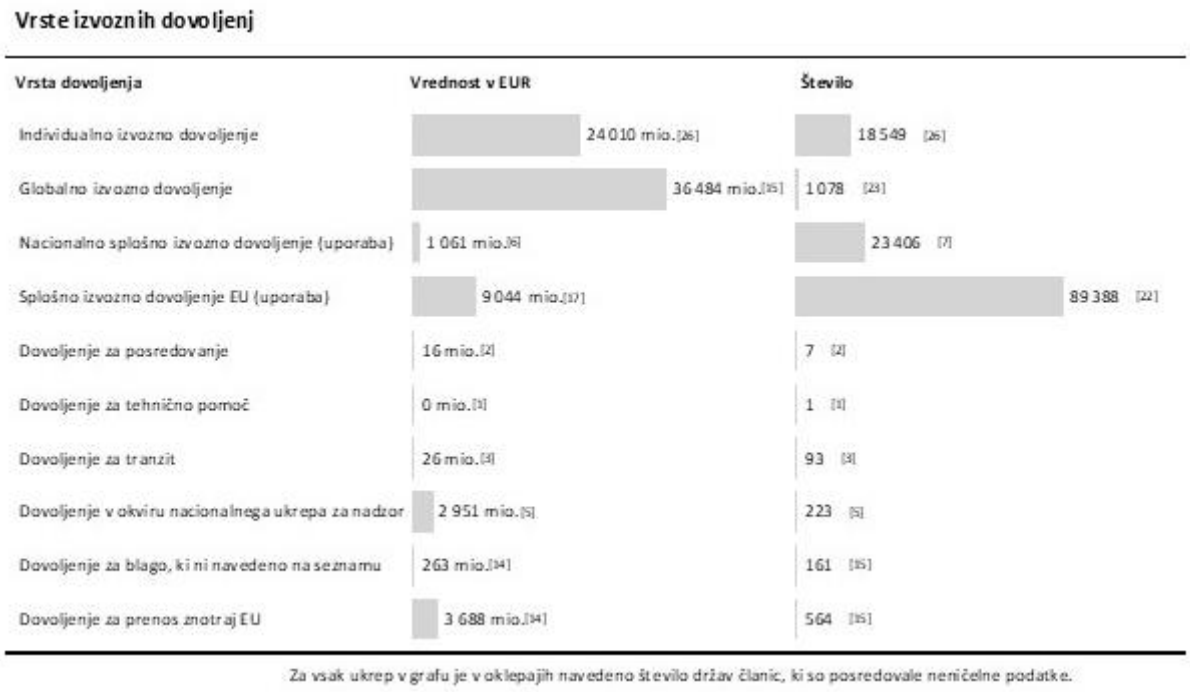
4.2 Pregled vrst dovoljenj[29]

Leta 2024 je skupna vrednost odobrene trgovine z blagom z dvojno rabo znašala 77,6 milijarde EUR, kar predstavlja 3 % izvoza blaga zunaj EU (slika 4) in pomeni povečanje v primerjavi z letom 2023 (71 milijard EUR). To v številčnem smislu pomeni 133 470 dovoljenj in uradnih obvestil[30]. Kar zadeva vrste dovoljenj, večina transakcij spada na področje splošnih izvoznih dovoljenj EU (89 388), nacionalnih splošnih izvoznih dovoljenj (23 406) in individualnih dovoljenj (18 549), kar odraža razvrstitev iz leta 2023. Kar zadeva vrednost, so imela največji delež globalna izvozna dovoljenja (36,5 milijarde EUR, 47 % celotne odobrene trgovine), individualna izvozna dovoljenja (24 milijard EUR, 31 % celotne odobrene trgovine) in splošna izvozna dovoljenja EU (9 milijard EUR, 12 % celotne odobrene trgovine).

4.3 Zavrnitve in prepovedi

Leta 2024 je bilo sporočenih 487 zavrnitev v vrednosti 0,2 milijarde EUR. Iz teh podatkov je razvidno, da je bil zavrnjen le majhen delež izvoza EU (0,01 % vrednosti celotnega izvoza blaga zunaj EU v navedenem letu). To pomeni tako manjše število kot tudi nižjo vrednost zavrnitev v primerjavi z letom 2023, vendar predstavlja enak odstotek izvoza zunaj EU.

[28] To vključuje prostovoljne podatke o uporabi nacionalnih splošnih izvoznih dovoljenj in splošnih izvoznih dovoljenj EU. Podatki na teh slikah ne zajemajo vseh 27 držav članic EU.
[29] V skladu s členom 26(2), tretji pododstavek, Uredbe oddelki 4.2 do 4.7 tega poročila ne vključujejo podatkov v zvezi z blagom za kibernetski nadzor. Informacije o tem blagu so navedene v oddelku 5 v nadaljevanju.
[30] To vključuje prostovoljne podatke o uporabi nacionalnih splošnih izvoznih dovoljenj in splošnih izvoznih dovoljenj EU.

Slika 4: Vrste izvoznih dovoljenj

4.4 Individualna dovoljenja

Individualna dovoljenja so dovoljenja, ki so izdana določenemu izvozniku za enega končnega uporabnika ali prejemnika v tretji državi in zajemajo eno ali več vrst blaga z dvojno rabo. Kot je navedeno v Smernicah, se v tem poročilu za individualna dovoljenja šteje vse naslednje: individualna izvozna dovoljenja, dovoljenja za posredovanje, dovoljenja za tehnično pomoč, dovoljenja za tranzit, dovoljenja za prenos znotraj EU, dovoljenja v okviru nacionalnega ukrepa za nadzor in dovoljenja za blago, ki ni navedeno na seznamu.

Pregled individualnih dovoljenj v letu 2024 v okviru desetih skupin vrst blaga iz Priloge I k Uredbi ter blaga, ki ni navedeno na seznamu in je predmet nadzora (slika 5), kaže, da je bilo največ dovoljenj v smislu tržne vrednosti izdanih za skupino „jedrski materiali, objekti in oprema“ (12,2 milijarde EUR ali 36 % skupnega zneska). Na drugem mestu je skupina „telekomunikacije in ‚informacijska varnost‘“ (6,7 milijarde EUR ali 20 % skupnega zneska), na tretjem pa skupina „zračna plovila in pogon“ (4,6 milijarde EUR ali 13 % skupnega zneska). Kar zadeva število individualnih dovoljenj, jih je bilo največ evidentiranih za skupino „obdelava materialov“ (5 891 ali 27 % vseh dovoljenj), ki ji sledita skupini „telekomunikacije in ‚informacijska varnost‘“ (4 405 ali 20 % vseh dovoljenj) in „posebni materiali in z njimi povezana oprema“ (4 293 ali 20 % vseh dovoljenj).

Individualna izvozna dovoljenja po skupini blaga iz Priloge I k Uredbi (EU) 2021/821

Skupina blaga		Vrednost v EUR	Število
0	JEDRSKI MATERIALI, OBJEKTI IN OPREMA	12 200 mio.	1 788
1	POSEBNI MATERIALI IN Z NJIMI POVEZANA OPREMA	1 895 mio.	4 293
2	OBDELAVA MATERIALOV	2 588 mio.	5 891
3	ELEKTRONIKA	1 424 mio.	1 814
4	RAČUNALNIKI	47 mio.	53
5	TELEKOMUNIKACIJE IN „INFORMACIJSKA VARNOST“	6 745 mio.	4 405
6	SENZORJI IN LASERJI	1 458 mio.	1 727
7	NAVIGACIJA IN LETALSKA ELEKTRONIKA	98 mio.	382
8	POMORSTVO	71 mio.	60
9	ZRAČNA PLOVILA IN POGON	4 574 mio.	790
X	BLAGO, KI NI NAVEDENO NA SEZNAMU	3 194 mio.	466

Podatke je predložilo 27 držav članic.

Slika 5: Individualna izvozna dovoljenja po skupini blaga iz Priloge I k Uredbi (EU) 2021/821

Razčlenitev vrednosti individualnih dovoljenj po vrsti blaga (sliki 6.1 in 6.2) kaže, da pet najpomembnejših vrst blaga predstavljajo skupine „jedrski materiali, objekti, elektrarne in oprema“ (9,2 milijarde EUR, 27 % skupnega zneska), „blago in oprema za informacijsko varnost in kriptoanalizo“ (5,5 milijarde EUR, 16 % skupnega zneska), „motorji za zračna plovila in plinske turbine (razen brezpilotnih zrakoplovov)“ (3,5 milijarde EUR, 10 % skupnega zneska), „drugo / ni navedeno na seznamu“ (3,2 milijarde EUR, 9 % skupnega zneska) ter „tehnologija za jedrske materiale, objekte in opremo“ (2,1 milijarde EUR, 6 % skupnega zneska).

Individualna izvozna dovoljenja po vrsti blaga iz Priloge A k PRIPOROČILU KOMISIJE (EU) 2024/214

Vrsta blaga		Vrednost v EUR	Število
0EC1	Jedrski materiali, objekti, elektrarne in oprema	9 178 mio.	1 153
0EC2	Programska oprema za jedrske materiale, objekte in opremo	884 mio.	219
0EC3	Tehnologija za jedrske materiale, objekte in opremo	2 138 mio.	416
1EC1	Materiali, komponente in strukture za zrakoplove/zračna plovila	35 mio.	132
1EC2	Razstreliva, pogonska goriva in z njimi povezana oprema	597 mio.	381
1EC3	Vlakneni, nitasti materiali in proizvodna oprema	349 mio.	234
1EC4	Posebne kovine in zlitine ter oprema zanje	220 mio.	522
1EC5	Blago in oprema, povezani z jedrskim orožjem	38 mio.	94
1EC6	Toksične kemikalije, predhodne sestavine, patogeni, toksini in gensko spremenjeni organizmi, s tem povezana zaščitna in opozorilna oprema in sestavni deli	635 mio.	2 805
1EC7	Programska oprema za posebne materiale in z njimi povezano opremo	1 mio.	44
1EC8	Tehnologija za posebne materiale in z njimi povezano opremo	20 mio.	81
2EC1	Obdelovalni stroji in sistemi ter sestavni deli za industrijsko opremo	1 524 mio.	2 002
2EC2	Kemična in biološka proizvodna oprema	1 009 mio.	3 395
2EC3	Programska oprema za obdelavo materialov	23 mio.	377
2EC4	Tehnologija za obdelavo materialov	32 mio.	117
3EC1	Elektronske naprave in komponente	307 mio.	609
3EC2	Elektronski sestavi, moduli in oprema	75 mio.	211
3EC3	Elektronske naprave, uporabljene za jedrske namene	118 mio.	588
3EC4	Oprema za proizvodnjo in preizkušanje polprevodniških elementov ali materialov	721 mio.	156
3EC5	Polprevodniški materiali	5 mio.	27
3EC6	Programska oprema za elektroniko	25 mio.	41
3EC7	Tehnologija za elektroniko	173 mio.	182
4EC1	Računalniki	45 mio.	34
4EC2	Programska oprema za računalnike	1 mio.	5
4EC3	Tehnologija za računalnike	1 mio.	14
5EC1	Blago in oprema za telekomunikacije	130 mio.	221

Podatke je predložilo 27 držav članic.

Slika 6.1: Individualna izvozna dovoljenja po vrsti blaga (del 1)

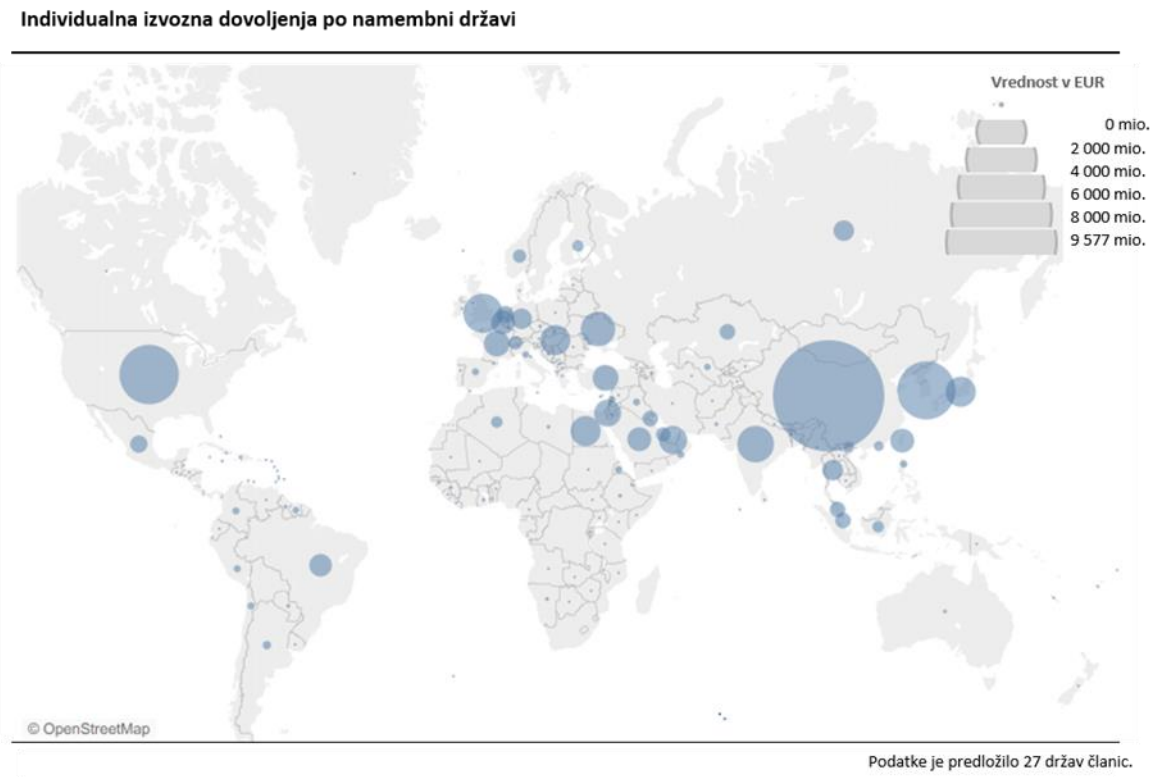
Individualna izvozna dovoljenja po vrsti blaga iz Priloge A k PRIPOROČILU KOMISIJE (EU) 2024/214

Vrsta blaga		Vrednost v EUR	Število
5EC2	Blago in oprema za informacijsko varnost in kriptoanalizo	5 479 mio.	2 656
5EC3	Programska oprema za telekomunikacije in „informacijsko varnost"	1 043 mio.	1 383
5EC4	Tehnologija za telekomunikacije in „informacijsko varnost"	93 mio.	145
6EC1	Optična in akustična oprema, z njimi povezane komponente in materiali; drugi senzorji	517 mio.	1 042
6EC2	Laserji, z njimi povezana oprema in materiali	800 mio.	508
6EC3	Radarski sistemi, z njimi povezana oprema in komponente	117 mio.	133
6EC4	Programska oprema za senzorje in laserje	9 mio.	24
6EC5	Tehnologija za senzorje in laserje	15 mio.	20
7EC1	Oprema za inercialno navigacijo	63 mio.	213
7EC2	Druga oprema, povezana z navigacijo in letalsko elektroniko	30 mio.	79
7EC3	Sistemi za krmarjenje leta	0 mio.	0
7EC4	Proizvodna oprema za navigacijo in letalsko elektroniko	1 mio.	20
7EC5	Programska oprema za navigacijo in letalsko elektroniko	1 mio.	30
7EC6	Tehnologija za navigacijo in letalsko elektroniko	2 mio.	40
8EC1	Potopna vozila in površinska plovila ter z njimi povezani pomorski sistemi, oprema in sestavni deli	68 mio.	52
8EC2	Materiali in oprema za pomorska plovila	3 mio.	2
8EC3	Programska oprema za pomorstvo	0 mio.	1
8EC4	Tehnologija za pomorstvo	0 mio.	5
9EC1	Motorji za zračna plovila in plinske turbine (razen brezpilotnih zrakoplovov)	3 512 mio.	236
9EC2	Brezpilotni zrakoplovi in pogoni zanje	225 mio.	269
9EC3	Rakete in vesoljska plovila	642 mio.	88
9EC4	Raketni motorji	112 mio.	18
9EC5	Oprema za vetrovnike, naprave in komore za testiranje	0 mio.	1
9EC6	Programska oprema za zračna plovila in pogon	30 mio.	66
9EC7	Tehnologija za zračna plovila in pogon	53 mio.	112
XEC1	Drugo / ni navedeno na seznamu	3 194 mio.	466

Podatke je predložilo 27 držav članic.

Slika 6.2: Individualna izvozna dovoljenja po vrsti blaga (del 2)

Od namembnih držav, zajetih z individualnimi dovoljenji (sliki 7 in 8), je bila po vrednosti najpomembnejša Kitajska (9,6 milijarde EUR, 36 % skupnega zneska), sledili so ji Združene države Amerike (2,7 milijarde EUR, 10 % skupnega zneska), Južna Koreja (2,6 milijarde EUR, 10 % skupnega zneska), Združeno kraljestvo (1,2 milijarde EUR, 5 % skupnega zneska) in Indija (1 milijarda EUR, 4 % skupnega zneska). Na splošno 25 najpomembnejših namembnih držav zunaj EU predstavlja 94 % vrednosti individualnih dovoljenj[31]. Kar zadeva prenose znotraj EU, so bile glavne namembne države Madžarska (704 milijonov EUR), Francija (507 milijonov EUR), Belgija (458 milijonov EUR), Nemčija (324 milijonov EUR) in Nizozemska (234 milijonov EUR). V primerjavi z namembnimi državami zunaj EU se zdi, da so prenosi znotraj EU skromni, saj v skladu z Uredbo za večino izvoza blaga z dvojno rabo znotraj EU dovoljenje ni potrebno. Namesto tega so v skladu z Uredbo izvozna dovoljenja za izvoz blaga z dvojno rabo v drugo državo članico EU potrebna le v posebnih okoliščinah, na primer za blago iz Priloge IV k Uredbi v skladu s členom 11(1) ali na podlagi ukrepov, ki jih država članica sprejme v skladu s členom 11(8) Uredbe.

Slika 7: Individualna izvozna dovoljenja po namembni državi

[31] Upoštevajte, da izvozna dovoljenja za Rusko federacijo ustrezajo trgovini, ki poteka na podlagi omejenih izjem in odstopanj v okviru režima sankcij EU proti Rusiji. Glej Uredbo Sveta (EU) št. 833/2014 z dne 31. julija 2014 o omejevalnih ukrepih zaradi vojne agresije Rusije proti Ukrajini.

Individualna izvozna dovoljenja po najpomembnejših namembnih državah

Zunaj EU	Vrednost v EUR	Znotraj EU	Vrednost v EUR
Kitajska	9 577 mio.	Madžarska	704 mio.
Združene države Amerike	2 733 mio.	Francija	507 mio.
Južna Koreja	2 622 mio.	Belgija	458 mio.
Združeno kraljestvo	1 199 mio.	Nemčija	324 mio.
Indija	1 040 mio.	Nizozemska	234 mio.
Ukrajina	926 mio.	Švedska	192 mio.
Japonska	710 mio.	Finska	100 mio.
Egipt	682 mio.	Španija	42 mio.
Združeni arabski emirati	618 mio.	Italija	32 mio.
Izrael	565 mio.	Češka republika	14 mio.
Turčija	517 mio.	Slovaška	14 mio.
Tajvan	444 mio.	Romunija	12 mio.
Saudova Arabija	433 mio.	Bolgarija	11 mio.
Brazilija	395 mio.	Litva	10 mio.
Tajska	328 mio.	Poljska	5 mio.
Ruska federacija	311 mio.	Avstrija	2 mio.
Maroko	234 mio.	Slovenija	0 mio.
Mehika	214 mio.	Latvija	0 mio.
Kuvajt	211 mio.	Hrvaška	0 mio.
Kazahstan	195 mio.	Irska	0 mio.
Singapur	192 mio.	Grčija	0 mio.
Malezija	192 mio.	Država zastave	0 mio.
Katar	168 mio.	Portugalska	0 mio.
Južna Afrika	144 mio.	Danska	0 mio.
Norveška	140 mio.	Luksemburg	0 mio.
Švica	120 mio.	Malta	0 mio.
Indonezija	105 mio.	Ciper	0 mio.
Alžirija	100 mio.		
Hongkong	92 mio.		
Vietnam	79 mio.		
Argentina	56 mio.		
Kolumbija	52 mio.		
Čile	43 mio.		
Peru	42 mio.		
Irak	42 mio.		
Eritreja	42 mio.		
Oman	41 mio.		
Filipini	40 mio.		
Srbija	39 mio.		
Libanon	37 mio.		
Uzbekistan	33 mio.		

Podatke je predložilo 27 držav članic.

Slika 8: Individualna izvozna dovoljenja po najpomembnejših namembnih državah zunaj in znotraj EU

4.5 Globalna izvozna dovoljenja

Globalna izvozna dovoljenja najpogosteje vsebujejo ocenjene ali odprte izvozne vrednosti in se izdajo bodisi za enega ali več primerov blaga za eno namembno državo bodisi za enega ali več primerov blaga za več namembnih držav. Z globalnimi dovoljenji se zato zmanjšuje upravno breme za pristojne organe in izvoznike pri obravnavanju podobnih in/ali pogostih transakcij. Za zaščito ciljev glede neširjenja orožja morajo izvozniki pripraviti in predložiti program

notranje skladnosti, da bi bili upravičeni do globalnega dovoljenja. Ker je z Uredbo odločitev o konkretni konfiguraciji globalnih dovoljenj prepuščena posameznim državam članicam, se prakse med državami EU razlikujejo.

Da bi se javnosti zagotovile smiselne informacije ob upoštevanju različnih nacionalnih praks in razlogov za globalna izvozna dovoljenja, so bili v Smernicah prilagojeni standardi za zbiranje ustreznih podatkov in poročanje o njih. Države članice v skladu s tem Komisiji predložijo podatke o izdajanju dovoljenj, pri čemer je poudarek na (i) skupni vrednosti globalnih izvoznih dovoljenj (36,5 milijarde EUR, kar ustreza 47 % odobrene vrednosti v letu 2024) ter (ii) razčlenitvi skupnega števila globalnih dovoljenj po vrsti blaga (sliki 10.1 in 10.2) in namembnih državah (sliki 11.1 in 11.2).

Kar zadeva skupine blaga iz Priloge I k Uredbi (slika 9), je bila večina dovoljenj izdana za blago iz skupin „telekomunikacije in ‚informacijska varnost'" (31 % vseh dovoljenj), „obdelava materialov" (19 %) ter „senzorji in laserji" (13 %).

Pet najpomembnejših vrst blaga, zajetih z globalnimi izvoznimi dovoljenji (sliki 10.1 in 10.2), so „blago in oprema za informacijsko varnost in kriptoanalizo" (19 % vseh dovoljenj), „optična in akustična oprema, z njimi povezane komponente in materiali; drugi senzorji" (11 %), „razstreliva, pogonska goriva in z njimi povezana oprema" (10 %), „programska oprema za telekomunikacije in ‚informacijsko varnost'" (8 %) ter „toksične kemikalije, predhodne sestavine, patogeni, toksini in gensko spremenjeni organizmi, s tem povezana zaščitna in opozorilna oprema in sestavni deli" (8 %).

Globalna izvozna dovoljenja po skupini blaga iz Priloge I k Uredbi (EU) 2021/821

Skupina blaga		Število
0	JEDRSKI MATERIALI, OBJEKTI IN OPREMA	126
1	POSEBNI MATERIALI IN Z NJIMI POVEZANA OPREMA	271
2	OBDELAVA MATERIALOV	128
3	ELEKTRONIKA	106
4	RAČUNALNIKI	7
5	TELEKOMUNIKACIJE IN „INFORMACIJSKA VARNOST"	431
6	SENZORJI IN LASERJI	180
7	NAVIGACIJA IN LETALSKA ELEKTRONIKA	70
8	POMORSTVO	33
9	ZRAČNA PLOVILA IN POGON	35
X	BLAGO, KI NI NAVEDENO NA SEZNAMU	22

Podatke je predložilo 23 držav članic.

Slika 9: Globalna izvozna dovoljenja po skupini blaga iz Priloge I k Uredbi (EU) 2021/821

Globalna izvozna dovoljenja po vrsti blaga iz Priloge A k PRIPOROČILU KOMISIJE (EU) 2024/214

Vrsta blaga		Število
0EC1	Jedrski materiali, objekti, elektrarne in oprema	8
0EC2	Programska oprema za jedrske materiale, objekte in opremo	80
0EC3	Tehnologija za jedrske materiale, objekte in opremo	38
1EC1	Materiali, komponente in strukture za zrakoplove/zračna plovila	9
1EC2	Razstreliva, pogonska goriva in z njimi povezana oprema	136
1EC3	Vlakneni, nitasti materiali in proizvodna oprema	6
1EC4	Posebne kovine in zlitine ter oprema zanje	3
1EC5	Blago in oprema, povezani z jedrskim orožjem	0
1EC6	Toksične kemikalije, predhodne sestavine, patogeni, toksini in gensko spremenjeni organizmi, s tem povezana zaščitna in opozorilna oprema in sestavni deli	106
1EC7	Programska oprema za posebne materiale in z njimi povezano opremo	0
1EC8	Tehnologija za posebne materiale in z njimi povezano opremo	11
2EC1	Obdelovalni stroji in sistemi ter sestavni deli za industrijsko opremo	54
2EC2	Kemična in biološka proizvodna oprema	62
2EC3	Programska oprema za obdelavo materialov	8
2EC4	Tehnologija za obdelavo materialov	4
3EC1	Elektronske naprave in komponente	39
3EC2	Elektronski sestavi, moduli in oprema	13
3EC3	Elektronske naprave, uporabljene za jedrske namene	12
3EC4	Oprema za proizvodnjo in preizkušanje polprevodniških elementov ali materialov	12
3EC5	Polprevodniški materiali	0
3EC6	Programska oprema za elektroniko	9
3EC7	Tehnologija za elektroniko	21
4EC1	Računalniki	4
4EC2	Programska oprema za računalnike	1
4EC3	Tehnologija za računalnike	2
5EC1	Blago in oprema za telekomunikacije	15

Podatke je predložilo 23 držav članic.

Slika 10.1: Globalna izvozna dovoljenja po vrsti blaga (del 1)

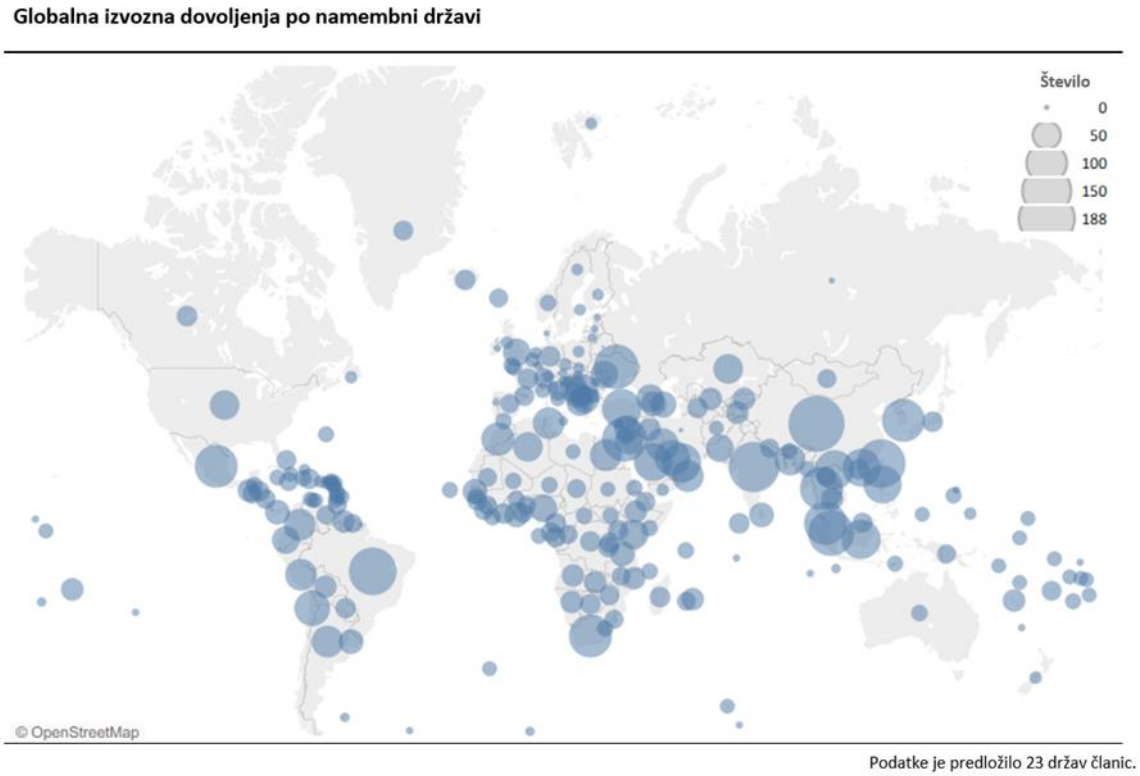
Globalna izvozna dovoljenja po vrsti blaga iz Priloge A k PRIPOROČILU KOMISIJE (EU) 2024/214

Vrsta blaga		Število
5EC2	Blago in oprema za informacijsko varnost in kriptoanalizo	261
5EC3	Programska oprema za telekomunikacije in „informacijsko varnost“	114
5EC4	Tehnologija za telekomunikacije in „informacijsko varnost“	41
6EC1	Optična in akustična oprema, z njimi povezane komponente in materiali; drugi senzorji	154
6EC2	Laserji, z njimi povezana oprema in materiali	18
6EC3	Radarski sistemi, z njimi povezana oprema in komponente	6
6EC4	Programska oprema za senzorje in laserje	0
6EC5	Tehnologija za senzorje in laserje	2
7EC1	Oprema za inercialno navigacijo	42
7EC2	Druga oprema, povezana z navigacijo in letalsko elektroniko	10
7EC3	Sistemi za krmarjenje leta	0
7EC4	Proizvodna oprema za navigacijo in letalsko elektroniko	0
7EC5	Programska oprema za navigacijo in letalsko elektroniko	7
7EC6	Tehnologija za navigacijo in letalsko elektroniko	11
8EC1	Potopna vozila in površinska plovila ter z njimi povezani pomorski sistemi, oprema in sestavni deli	24
8EC2	Materiali in oprema za pomorska plovila	1
8EC3	Programska oprema za pomorstvo	2
8EC4	Tehnologija za pomorstvo	6
9EC1	Motorji za zračna plovila in plinske turbine (razen brezpilotnih zrakoplovov)	6
9EC2	Brezpilotni zrakoplovi in pogoni zanje	16
9EC3	Rakete in vesoljska plovila	1
9EC4	Raketni motorji	1
9EC5	Oprema za vetrovnike, naprave in komore za testiranje	0
9EC6	Programska oprema za zračna plovila in pogon	2
9EC7	Tehnologija za zračna plovila in pogon	9
XEC1	Drugo / ni navedeno na seznamu	22

Podatke je predložilo 23 držav članic.

Slika 10.2: Globalna izvozna dovoljenja po vrsti blaga (del 2)

Kar zadeva namembne države (sliki 11 in 12), je bila večina dovoljenj glede na število izdana za izvoz na Kitajsko (3 %), v Indijo (2 %), Tajvan (2 %), Brazilijo (2 %) in Singapur (2 %). Na splošno je bilo za 25 najpomembnejših namembnih držav glede na število izdanih le 37 % globalnih izvoznih dovoljenj, saj globalno dovoljenje pogosto zajema več namembnih držav[32].

Slika 11: Globalna izvozna dovoljenja po namembni državi

[32] Prav tam.

Globalna izvozna dovoljenja po najpomembnejših namembnih državah

Namembna država	Število
Kitajska	188
Indija	152
Tajvan	142
Brazilija	136
Singapur	126
Izrael	121
Ukrajina	120
Malezija	117
Južna Koreja	116
Mehika	115
Tajska	112
Južna Afrika	110
Vietnam	92
Indonezija	92
Turčija	91
Združeni arabski emirati	90
Saudova Arabija	86
Filipini	83
Hongkong	83
Katar	76
Čile	71
Kuvajt	68
Maroko	66
Srbija	63
Kolumbija	63
Argentina	63
Peru	61
Tunizija	60
Oman	60
Egipt	60
Bangladeš	56
Združene države Amerike	52
Kazahstan	52
Alžirija	52
Kenija	50
Jordanija	46
Pakistan	45
Nigerija	45
Severna Makedonija	45
Bahrajn	44
Ekvador	43
Bosna in Hercegovina	43
Združeno kraljestvo	42
Moldavija	41
Gruzija	41
Kostarika	41
Črna gora	40
Azerbajdžan	40
Albanija	40
Libanon	39

Podatke je predložilo 23 držav članic.

Slika 12: Globalna izvozna dovoljenja po najpomembnejših namembnih državah

4.6 Nacionalna splošna izvozna dovoljenja in splošna izvozna dovoljenja EU

Nacionalna splošna izvozna dovoljenja in splošna izvozna dovoljenja EU se izdajo, da se olajša trgovina z blagom z dvojno rabo ter hkrati zmanjša upravno breme za izvoznike in organe za nadzor izvoza. Splošna izvozna dovoljenja EU zagotavljajo najvišjo raven olajševanja trgovine z blagom z dvojno rabo. Izdajo se izvoznikom EU, ki izpolnjujejo ustrezne osnovne pogoje, določene v Uredbi. Uredba določa osem vrst splošnih izvoznih dovoljenj EU[33].

Splošna izvozna dovoljenja EU, uporabljena v letu 2024 (slika 13), so bila v veliki večini primerov dovoljenja EU001 (99 % glede na vrednost, 99 % glede na število) za izvoz v deset namembnih držav, določenih v dovoljenju.

Splošna izvozna dovoljenja EU

Ident. oznaka spl. izv. dov. EU	Vrednost v EUR	Število
EU001	8 628 mio.	85 722
EU002	5 mio.	62
EU003	10 mio.	139
EU004	3 mio.	30
EU005	0 mio.	22
EU006	11 mio.	129
EU007	0 mio.	5
EU008	38 mio.	649

Podatke je predložilo 22 držav članic.

Slika 13: Splošna izvozna dovoljenja EU

Države članice nacionalna splošna izvozna dovoljenja izdajo izvoznikom, ki uradno obvestijo pristojne organe in izpolnjujejo ustrezne osnovne pogoje, določene z veljavno nacionalno zakonodajo.

Na sliki 14 je vrednost splošnih izvoznih dovoljenj EU in nacionalnih splošnih izvoznih dovoljenj razčlenjena po skupinah iz Priloge I k Uredbi. Najvišje vrednosti ustrezajo skupinam „telekomunikacije in ‚informacijska varnost'" (3,5 milijarde EUR ali 44 % skupnega zneska),

[33] EU001 – izvoz v Avstralijo, Kanado, na Islandijo, Japonsko, Novo Zelandijo, Norveško, v Švico, Lihtenštajn, Združeno kraljestvo in Združene države Amerike,
EU002 – izvoz določenega blaga z dvojno rabo v določene namembne države,
EU003 – izvoz po popravilu/zamenjavi,
EU004 – začasni izvoz za razstave ali sejme,
EU005 – telekomunikacije,
EU006 – kemikalije,
EU007 – prenos tehnologije znotraj skupine,
EU008 – šifriranje.

„elektronika“ (3,3 milijarde EUR ali 42 % skupnega zneska) in „obdelava materialov“ (0,3 milijarde EUR ali 4 % skupnega zneska).

Splošna izvozna dovoljenja EU in nacionalna splošna izvozna dovoljenja po skupinah blaga iz Priloge I k Uredbi (EU) 2021/821

Skupina blaga		Vrednost v EUR
0	JEDRSKI MATERIALI, OBJEKTI IN OPREMA	1 mio.
1	POSEBNI MATERIALI IN Z NJIMI POVEZANA OPREMA	79 mio.
2	OBDELAVA MATERIALOV	335 mio.
3	ELEKTRONIKA	3 303 mio.
4	RAČUNALNIKI	19 mio.
5	TELEKOMUNIKACIJE IN „INFORMACIJSKA VARNOST“	3 520 mio.
6	SENZORJI IN LASERJI	244 mio.
7	NAVIGACIJA IN LETALSKA ELEKTRONIKA	34 mio.
8	POMORSTVO	2 mio.
9	ZRAČNA PLOVILA IN POGON	294 mio.
X	BLAGO, KI NI NAVEDENO NA SEZNAMU	105 mio.

Podatke je predložilo 16 držav članic.

Slika 14: Splošna izvozna dovoljenja EU in nacionalna splošna izvozna dovoljenja po skupinah blaga iz Priloge I k Uredbi (EU) 2021/821

Razčlenitev vrednosti splošnih izvoznih dovoljenj EU in nacionalnih splošnih izvoznih dovoljenj po vrsti blaga (sliki 15.1 in 15.2) kaže, da je pet najpomembnejših vrst blaga naslednjih: „blago in oprema za informacijsko varnost in kriptoanalizo“ (3,5 milijarde EUR ali 44 % skupnega zneska), „oprema za proizvodnjo in preizkušanje polprevodniških elementov ali materialov“ (3,2 milijarde EUR ali 40 % skupnega zneska), „obdelovalni stroji in sistemi ter sestavni deli za industrijsko opremo“ (0,2 milijarde EUR ali 2 % skupnega zneska), „brezpilotni zrakoplovi in pogoni zanje“ (0,2 milijarde EUR ali 2 % skupnega zneska) ter „laserji, z njimi povezana oprema in materiali“ (0,1 milijarde EUR ali 2 % skupnega zneska).

Splošna izvozna dovoljenja EU in nacionalna splošna izvozna dovoljenja po vrsti blaga iz Priloge A k Priporočilu Komisije (EU) 2024/214

Vrsta blaga		Vrednost v EUR
0EC1	Jedrski materiali, objekti, elektrarne in oprema	1 mio.
1EC1	Materiali, komponente in strukture za zrakoplove/zračna plovila	4 mio.
1EC2	Razstreliva, pogonska goriva in z njimi povezana oprema	4 mio.
1EC3	Vlakneni, nitasti materiali in proizvodna oprema	23 mio.
1EC4	Posebne kovine in zlitine ter oprema zanje	11 mio.
1EC5	Blago in oprema, povezani z jedrskim orožjem	2 mio.
1EC6	Toksične kemikalije, predhodne sestavine, patogeni, toksini in gensko spremenjeni organizmi, s tem povezana zaščitna in opozorilna oprema in sestavni deli	33 mio.
1EC7	Programska oprema za posebne materiale in z njimi povezano opremo	0 mio.
1EC8	Tehnologija za posebne materiale in z njimi povezano opremo	1 mio.
2EC1	Obdelovalni stroji in sistemi ter sestavni deli za industrijsko opremo	197 mio.
2EC2	Kemična in biološka proizvodna oprema	125 mio.
2EC3	Programska oprema za obdelavo materialov	12 mio.
2EC4	Tehnologija za obdelavo materialov	1 mio.
3EC1	Elektronske naprave in komponente	65 mio.
3EC2	Elektronski sestavi, moduli in oprema	9 mio.
3EC3	Elektronske naprave, uporabljene za jedrske namene	3 mio.
3EC4	Oprema za proizvodnjo in preizkušanje polprevodniških elementov ali materialov	3 202 mio.
3EC5	Polprevodniški materiali	4 mio.
3EC6	Programska oprema za elektroniko	0 mio.
3EC7	Tehnologija za elektroniko	20 mio.
4EC1	Računalniki	19 mio.
5EC1	Blago in oprema za telekomunikacije	2 mio.

Podatke je predložilo 16 držav članic.

Slika 15.1: Splošna izvozna dovoljenja EU in nacionalna splošna izvozna dovoljenja po vrsti blaga (del 1)

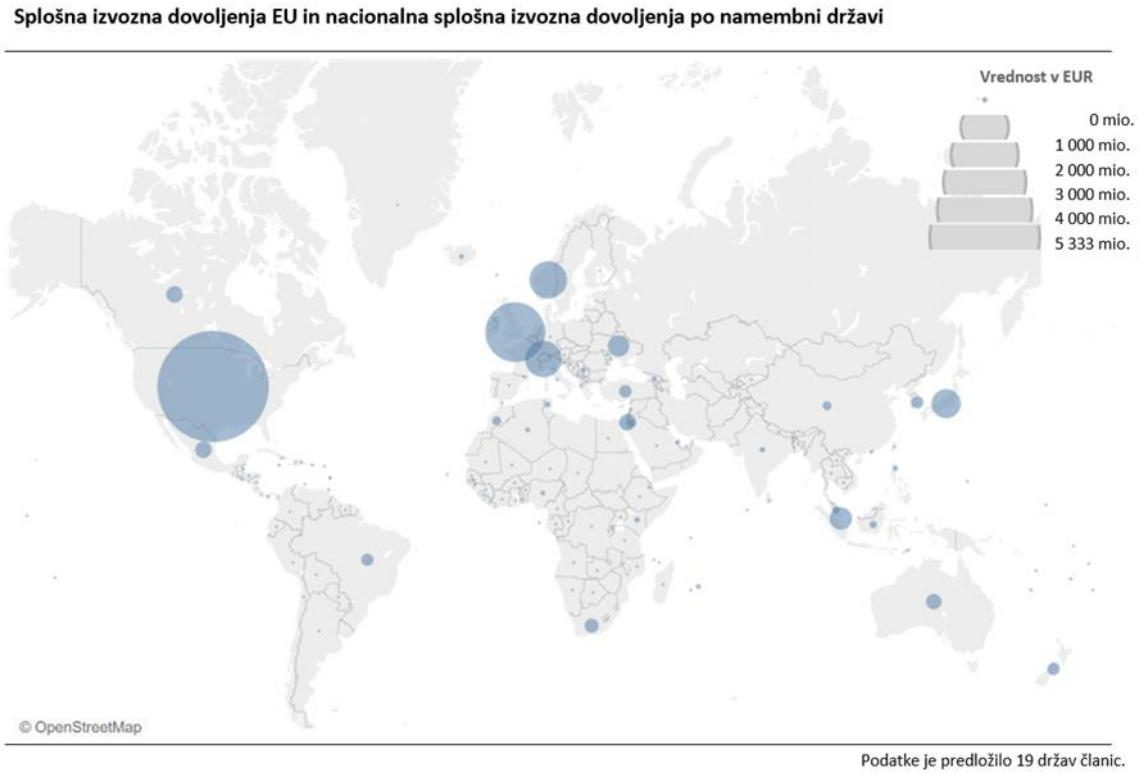
Splošna izvozna dovoljenja EU in nacionalna splošna izvozna dovoljenja po vrsti blaga iz Priloge A k Priporočilu Komisije (EU) 2024/214

Vrsta blaga		Vrednost v EUR
5EC2	Blago in oprema za informacijsko varnost in kriptoanalizo	3 497 mio.
5EC3	Programska oprema za telekomunikacije in „informacijsko varnost"	20 mio.
5EC4	Tehnologija za telekomunikacije in „informacijsko varnost"	1 mio.
6EC1	Optična in akustična oprema, z njimi povezane komponente in materiali; drugi senzorji	70 mio.
6EC2	Laserji, z njimi povezana oprema in materiali	138 mio.
6EC3	Radarski sistemi, z njimi povezana oprema in komponente	33 mio.
6EC4	Programska oprema za senzorje in laserje	2 mio.
7EC1	Oprema za inercialno navigacijo	18 mio.
7EC2	Druga oprema, povezana z navigacijo in letalsko elektroniko	3 mio.
7EC3	Sistemi za krmarjenje leta	0 mio.
7EC4	Proizvodna oprema za navigacijo in letalsko elektroniko	1 mio.
7EC5	Programska oprema za navigacijo in letalsko elektroniko	0 mio.
7EC6	Tehnologija za navigacijo in letalsko elektroniko	12 mio.
8EC1	Potopna vozila in površinska plovila ter z njimi povezani pomorski sistemi, oprema in sestavni deli	2 mio.
9EC1	Motorji za zračna plovila in plinske turbine (razen brezpilotnih zrakoplovov)	45 mio.
9EC2	Brezpilotni zrakoplovi in pogoni zanje	192 mio.
9EC3	Rakete in vesoljska plovila	54 mio.
9EC4	Raketni motorji	0 mio.
9EC5	Oprema za vetrovnike, naprave in komore za testiranje	2 mio.
9EC6	Programska oprema za zračna plovila in pogon	1 mio.
9EC7	Tehnologija za zračna plovila in pogon	1 mio.
XEC1	Drugo / ni navedeno na seznamu	105 mio.

Podatke je predložilo 16 držav članic.

Slika 15.2: Splošna izvozna dovoljenja EU in nacionalna splošna izvozna dovoljenja po vrsti blaga (del 2)

Kar zadeva namembne države, odobrene na podlagi splošnih izvoznih dovoljenj EU in nacionalnih splošnih izvoznih dovoljenj, je pet najpomembnejših namembnih držav vključevalo Združene države (5,3 milijarde EUR ali 55 % skupnega zneska), Združeno kraljestvo (1,5 milijarde EUR ali 16 % skupnega zneska), Norveško (0,6 milijarde EUR ali 6 % skupnega zneska), Švico (0,6 milijarde EUR ali 6 % skupnega zneska) in Japonsko (0,3 milijarde EUR ali 4 % skupnega zneska). To kaže, da je velika večina izvoza blaga z dvojno rabo, ki ga zajemajo splošna izvozna dovoljenja, usmerjena v države, navedene v splošnem izvoznem dovoljenju EU EU001, kar poleg tega odraža dejstvo, da je vrednost izvoza, odobrenega na podlagi splošnih izvoznih dovoljenj EU, veliko višja od vrednosti izvoza, odobrenega na podlagi nacionalnih splošnih izvoznih dovoljenj (9 milijard EUR v primerjavi z 1 milijardo EUR, kot je prikazano na sliki 4).

Slika 16: Splošna izvozna dovoljenja EU in nacionalna splošna izvozna dovoljenja po namembni državi

Splošna izvozna dovoljenja EU in nacionalna splošna izvozna dovoljenja po namembni državi

Namembna država	Vrednost v EUR
Združene države Amerike	5 333 mio.
Združeno kraljestvo	1 514 mio.
Norveška	585 mio.
Švica	554 mio.
Japonska	349 mio.
Singapur	200 mio.
Ukrajina	183 mio.
Kanada	116 mio.
Izrael	109 mio.
Mehika	107 mio.
Avstralija	92 mio.
Južna Afrika	77 mio.
Turčija	59 mio.
Nova Zelandija	57 mio.
Južna Koreja	56 mio.
Brazilija	56 mio.
Maroko	28 mio.
Kitajska	28 mio.
Malezija	17 mio.
Indonezija	17 mio.
Jordanija	16 mio.
Indija	13 mio.
Kenija	13 mio.
Srbija	12 mio.
Tunizija	9 mio.
Islandija	8 mio.
Nigerija	7 mio.
Alžirija	7 mio.
Katar	6 mio.
Filipini	6 mio.
Gruzija	5 mio.
Mavricij	4 mio.
Tanzanija	4 mio.
Angola	4 mio.
Bosna in Hercegovina	3 mio.
Bahrajn	3 mio.
Argentina	3 mio.
Saudova Arabija	3 mio.
Združeni arabski emirati	2 mio.
Slonokoščena obala	2 mio.
Tajska	2 mio.
Severna Makedonija	2 mio.
Kamerun	2 mio.
Senegal	2 mio.
Vietnam	2 mio.
Albanija	2 mio.
Uganda	2 mio.
Gabon	2 mio.
Etiopija	2 mio.
Malavi	2 mio.

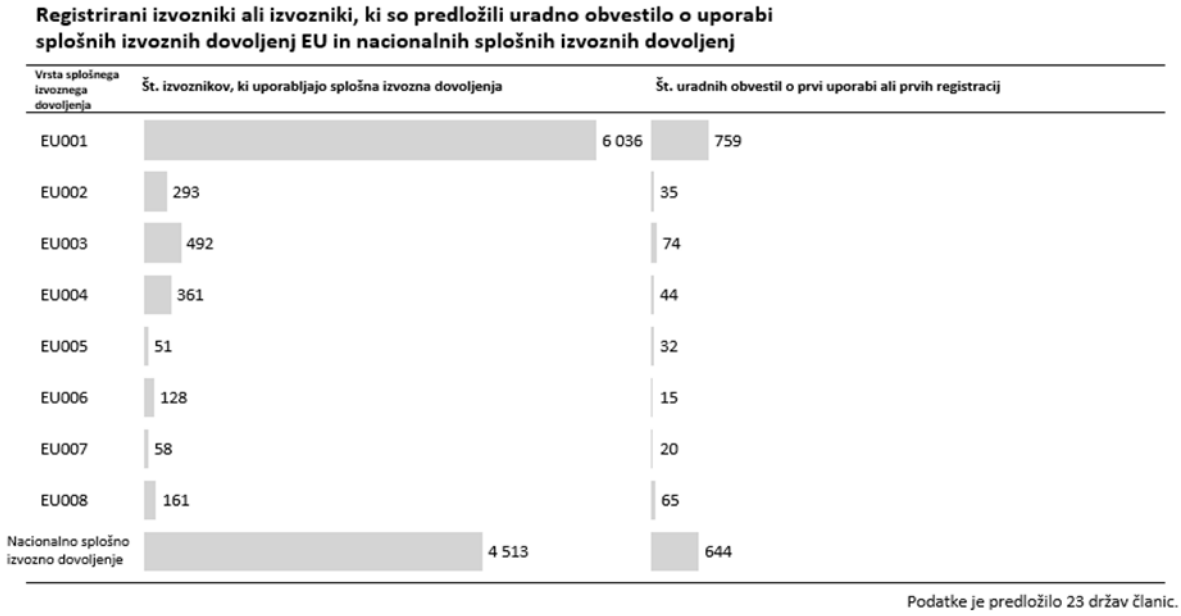
Podatke je predložilo 19 držav članic.

Slika 17: Splošna izvozna dovoljenja EU in nacionalna splošna izvozna dovoljenja po najpomembnejših namembnih državah

4.7 Registrirani uporabniki nacionalnih splošnih izvoznih dovoljenj in splošnih izvoznih dovoljenj EU

Da bi zagotovili informacije o uradnih obvestilih izvoznikov v skladu z Uredbo[34], letno poročilo vključuje podatke o številu izvoznikov, ki so pristojni organ uradno obvestili o uporabi splošnih izvoznih dovoljenj EU ali nacionalnih splošnih izvoznih dovoljenj ali so pri njem registrirani.

Leta 2024 je splošna izvozna dovoljenja EU uporabljalo skupno 12 093 izvoznikov, od katerih jih je 50 % uporabljalo dovoljenje EU001, 37 % izvoznikov pa je uporabljalo nacionalna splošna izvozna dovoljenja. Z uradnimi obvestili o prvi uporabi ali registracijami v letu 2024 je bilo povezanih 1 044 splošnih izvoznih dovoljenj EU (45 % za EU001) in 644 nacionalnih splošnih izvoznih dovoljenj.

Slika 18: Registrirani izvozniki ali izvozniki, ki so predložili uradno obvestilo o uporabi splošnih izvoznih dovoljenj EU in nacionalnih splošnih izvoznih dovoljenj

5. PODATKI O BLAGU Z DVOJNO RABO, KI SE UVRŠČA KOT BLAGO ZA KIBERNETSKI NADZOR V SKLADU S ČLENOM 2(20) UREDBE

Leta 2024 so države članice prejele skupno 320 vlog (slika 19) za izvoz blaga za kibernetski nadzor, večinoma v zvezi s sistemi za prestrezanje telekomunikacij (233 vlog), ki jim sledita programska oprema za spremljanje komunikacij (46 vlog) in vdorna programska oprema (18 vlog). Na slikah 20.1 in 20.2 je prikazanih 71 namembnih držav, na katere so se nanašale

[34] V skladu z določbami za splošna izvozna dovoljenja EU iz Priloge II k Uredbi mora „[i]zvoznik, ki uporablja to dovoljenje, […] pristojni organ države članice, v kateri ima izvoznik prebivališče ali sedež, uradno obvestiti o prvi uporabi tega dovoljenja v 30 dneh od datuma prvega izvoza, oziroma v skladu z zahtevami pristojnega organa države članice, kjer ima izvoznik prebivališče ali sedež, pred prvo uporabo tega dovoljenja. Države članice uradno obvestijo Komisijo o izbranem mehanizmu obveščanja za dovoljenje. Komisija sporočene informacije objavi v seriji C *Uradnega lista Evropske unije*."

vloge za izvoz blaga za kibernetski nadzor. Leta 2024 je bilo izdanih 293 dovoljenj, 13 pa jih je bilo zavrnjenih. To kaže na precej stabilno število dovoljenj za blago za kibernetski nadzor (330 izdanih dovoljenj v letu 2023), kar nakazuje konec trenda naraščanja, opaženega od leta 2020. Zdi se, da se število zavrnitev izvoza blaga za kibernetski nadzor[35] zmanjšuje (20 zavrnitev v letu 2023).

Vloge za izvoz blaga za kibernetski nadzor po vrsti blaga

Vrsta blaga		Število
CS1	Vdorna programska oprema	18
CS2	Sistemi za prestrezanje telekomunikacij	233
CS3	Sistemi za nadzor interneta	11
CS4	Programska oprema za spremljanje komunikacij	46
CS5	Forenzična/preiskovalna orodja	0
CS6	Drugo blago s seznama, ki se lahko uporablja kot blago za kibernetski nadzor	12

Podatke je predložilo 15 držav članic.

Slika 19: Vloge za izvoz blaga za kibernetski nadzor[36]

Vloge za izvoz blaga za kibernetski nadzor po namembni državi

[35] Več informacij o blagu za kibernetski nadzor je na voljo v Smernicah z dne 16. oktobra 2024, navedenih v opombi 7.

[36] Upoštevajte, da so v skladu s členom 11 Uredbe za izvoz določenega blaga za kibernetski nadzor iz Priloge IV k Uredbi znotraj EU potrebna tudi dovoljenja, ki jih izdajo države članice.

Slika 20.1: Vloge za izvoz blaga za kibernetski nadzor po namembni državi

Vloge za izvoz blaga za kibernetski nadzor po namembni državi

AE	Združeni arabski emirati	LA	Laos
AL	Albanija	LY	Libija
AM	Armenija	MA	Maroko
AR	Argentina	MD	Moldavija
AU	Avstralija	MN	Mongolija
AZ	Azerbajdžan	MX	Mehika
BA	Bosna in Hercegovina	MY	Malezija
BB	Barbados	MZ	Mozambik
BD	Bangladeš	NA	Namibija
BI	Burundi	NG	Nigerija
BJ	Benin	NO	Norveška
BN	Brunej	NZ	Nova Zelandija
BR	Brazilija	OM	Oman
BW	Bocvana	PH	Filipini
CA	Kanada	PK	Pakistan
CH	Švica	QA	Katar
CI	Slonokoščena obala	RS	Srbija
CL	Čile	RW	Ruanda
CO	Kolumbija	SG	Singapur
DO	Dominikanska republika	SO	Somalija
DZ	Alžirija	SR	Surinam
EG	Egipt	TH	Tajska
GB	Združeno kraljestvo	TL	Vzhodni Timor
GE	Gruzija	TM	Turkmenistan
GH	Gana	TR	Turčija
GN	Gvineja	TT	Trinidad in Tobago
HN	Honduras	TW	Tajvan
ID	Indonezija	TZ	Tanzanija
IL	Izrael	UA	Ukrajina
IN	Indija	UG	Uganda
IQ	Irak	US	Združene države Amerike
JM	Jamajka	UZ	Uzbekistan
JO	Jordanija	VN	Vietnam
JP	Japonska	ZA	Južna Afrika
KH	Kambodža (Kampučija)	ZM	Zambija
KZ	Kazahstan		

Slika 20.2: Vloge za izvoz blaga za kibernetski nadzor po namembni državi

6. INFORMACIJE O UPRAVLJANJU IN IZVRŠEVANJU

Države članice so v letu 2024 sporočile naslednje informacije o upravljanju in izvrševanju Uredbe:

a) število zaposlenih (v ekvivalentu polnega delovnega časa), ki so neposredno vključeni v upravljanje nadzora v EU): 415;

b) število dejavnosti ozaveščanja, organiziranih v referenčnem letu: 154;

c) število opravljenih revizij skladnosti v letu, vključno s tistimi, ki so jih opravili carinski organi ali druge agencije: 1 353;

d) število prijavljenih kršitev: 270;

e) število naloženih upravnih in kazenskih kazni ali glob (s strani katerega koli ustreznega nacionalnega organa za izvrševanje) v primeru kršitve predpisov o nadzoru izvoza: 144, in

f) uporaba orodij za nadzor izvoza:

- države članice, ki uporabljajo sistem za elektronsko izdajanje dovoljenj[37]: 19;
- države članice, ki uporabljajo orodja za uvrščanje[38]: 4, in
- države članice, ki uporabljajo druga orodja ali programsko opremo za podporo izvajanju nadzora: 9.

[37] eLicensing je spletna platforma za predložitev zahtevkov za dovoljenje za izvoz, posredovanje, tehnično pomoč, tranzit in prenos blaga z dvojno rabo, kot sta programska oprema in tehnologija.
[38] Ta orodja lahko izvoznikom in nacionalnim organom pomagajo pri uvrščanju blaga.